

Aan: Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Betreft: **Reactie RECRON m.b.t. internetconsultatie m.b.t. 'het concept-aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet' en de bijbehorende nota van toelichting**

Datum: Zeist, 25 juni 2018

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij breng ik namens RECRON graag onze zienswijze in op op het voor consultatie gepuliceerde 'aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet'.

Voorgeschiedenis

Eerder hebben wij gebruik gemaakt om een zienswijze in te dienen met betrekking tot de voorloper van dit aanvullingsbesluit, de wijziging van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvbz) in 2014. De nieuwe 'zwemwaterwet' zoals de werktitel ook wel werd genoemd, zou eerst als afzonderlijke wet ingevoerd gaan worden. Samen met KHN en Sauna en Wellness Nederland heeft RECRON deze wet in eerste aanleg tegen kunnen aanhouden, omdat wij de invoerings- en nalevingskosten te hoog vonden. Ook hadden we gerede twijfel of de baten niet te rooskleurig waren opgetekend in de voorstellen. Ondanks een 'adempauze van circa 3 jaar' moeten we constateren dat we niet genoeg de goede richting zijn opgeschoten. Nog altijd is de toename van de regeldruk bijzonder hoog, is er sprake van forse méérkosten en zijn de (potentiële) baten onzeker, zeker voor campings, vakantieparken en kleine zwembaden.

Verbeteringen ten opzichte van 2014

De afgelopen jaren heeft RECRON met haar overlegpartners bijgedragen aan een aantal verbeteringen in de uitvoering van de regels, ten opzichte van de oorspronkelijke plannen uit 2014. De volgende punten kunnen daarbij benoemd worden:

- Het toezicht blijft bij de provincies (het adagium van de omgevingswet is om het toezicht zo laag mogelijk, bij gemeenten te leggen, maar voor de 'zwemwaterwet' wordt een uitzondering gemaakt). Hierdoor wordt voorkomen dat er '300 verschillende toezichtregiemes' ontstaan en kan een praktisch overleg met de provincies en de branche ontstaan over afstemming en verbeteringen in het toezicht de komende jaren;
- Nieuw zijn de luchtmetingen (Trichlooramine en ozon) vanuit de volksgezondheid. Het aantal luchtmetingen zou oorspronkelijk 4 per jaar zijn, maar is verlaagd naar 1 x per jaar zoals in België ook gebruikelijk is;
- Het aantal dagelijkse watermetingen zou met 1 verhoogd worden naar 3. Dit is gelukkig teruggedraaid en op 2 gebleven: 1 voor openstelling van het bad en 1 in de loop van de dag;
- Ook bij de parameters voor de laboratoriummetingen, hebben we wat versoepelingen kunnen bewerkstelligen, al zijn we hier nog niet geheel tevreden over. Per saldo blijft het een forse extra kostenpost en belasting. En met name hierop zullen we hieronder nader ingaan.

Maatschappelijke betekenis van zwemmen

Die kritiek van toen is zeker nog niet van tafel en loopt nog steeds als een rode draad door ons verhaal. In een tijd dat exploitaties onder druk staan door kostenstijgingen enerzijds en het feit dat recreatief zwemmen nog altijd een neerwaartse lijn vertoont, is het voor ondernemers van groot belang om scherp aan de wind te varen.

Ook de zwemvaardigheid staat onder druk als gevolg van het afschaffen van het schoolzwemmen en de groeiende groep ingezetenen vanuit een andere culturele achtergrond, die niet automatisch met 'het zwemmen' zijn opgegroeid. Tegelijkertijd is de zwemsport en de zwembeoefening één van de meest veilige manieren om fit en jong te blijven en voor kinderen vaak het eerste 'prestatiemoment' in hun nog prille leven. Dus de maatschappelijke en economische betekenis van zwemmen is onverminderd groot. In de verblijfsrecreatie is 'de zwemactiviteit' een belangrijke en vaak onmisbare bouwsteen in het totale 'onthaastings-, belevings- en oplaadproduct'.

Hoge, te hoge lastendruk

In het SIRA-rapport 'Kosten en baten Bal badinrichtingen d.d. december 2017' zijn de jaarlijkse extra administratieve lasten voor de exploitanten van waterbassins becijferd op € 12,6 miljoen, ofwel een toename van 48% (!) ten opzichte van de huidige administratieve lasten.

RECRON begrijpt dat de oude set van parameters na bijna 35 jaar aan revisie en actualisering toe is. Er zijn immers in het kader van de volksgezondheid vele nieuwe inzichten. Zorgpunt is en blijft wel dat de actualisatie gepaard gaat met een opwaardering van de huidige 7 parameters naar de nieuwe set van 16 parameters, waardoor de meet- en laboratoriumkosten fors gaan toenemen. Ook zijn de luchtmetingen nieuw en daarmee een extra kostenpost. De toename van de extra administratieve lasten, van - zoals hierboven geschetst - totaal € 12,6 miljoen, wordt voor 92% veroorzaakt door hogere kosten die verband houden met de geactualiseerde set parameters van het badwater en de nieuwe parameters van de luchtkwaliteit.

De structurele toename van de regeldruk wordt in het geactualiseerde Sira-rapport ingeschat per inrichting op € 1.200 (vakantieparken, campings en hotels, was in 2014 ook € 1200), € 1.600 - 1.950 (zwembaden en zwemscholen, was in 2014: € 2.000) en € 2.200 (sauna en wellnessbedrijven, was in 2014 € 2.700). Dit is maar fractioneel lager dan in 2014 becijferd; de totale kostenstijging is nog altijd fors!

Daarnaast zijn er de (eenmalige) kosten van het opstellen van een risico-analyse en beheersplan. En verder zijn er de meetkosten voor de luchtmetingen (€ 160) ingeschat vanuit de meest ideale omstandigheden (combinaties met andere metingen en ideale planning). In de praktijk zal dat lang niet altijd behaald kunnen worden, wat in de praktijk in veel gevallen tot hogere kosten zal leiden dan het 'ideale tarief van € 160'.

Nieuw is, dat ook zwemvijvers onder de wetgeving gaan vallen. Voor zwemvijvers liggen de jaarlijkse kosten (regeldruk) op € 16.000. Hoewel het aantal zwemvijvers in Nederland nog niet hoog is, verwachten we wel dat dit product aan interesse gaat winnen. De regeldruk is ook bij dit product hoog!

Ondiepe bassins (maximaal 50 cm diep, minimaal 2m2 oppervlakte, de zogenaamde peuterbaden) met stilstaand water gaan op termijn (5 jaar na inwerkingtreding van dit besluit) verboden worden. Dit zal leiden tot amoveringskosten (circulatiesysteem aanbrengen) of verwijderingskosten. Omdat de omvang van het aantal ondiepe bassins niet goed in beeld is, zijn de extra lasten hiervan maar beperkt meegenomen in het Sira-rapport.

Alles overziend, blijft net als in 2014, ook bij dit aanvullingsbesluit recht overeind staan dat de regeldruk te hoog is en dat er daarbij ook nog eens sprake is van forse kostenstijgingen.

Lastendruk daalt onevenwichtig neer

In beginsel staat RECRON achter de beweging om vanuit de huidige middelenvoorschriften in de Bhvzbz (Besluit Hygiëne en Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden) te komen tot meer doelvoorschriften (op basis van een gedegen risicoinventarisatie en -analyse). Dit leidt tot meer flexibiliteit en afwegingsvrijheid voor de ondernemer in het sturen op kwaliteit via beheersmaatregelen. Hierdoor ontstaat, zeker in theorie, de mogelijkheid om te besparen op personeel (efficiënter inzet toezicht), op gebruik spoelwater (verplichte verversing 30 liter water per bezoeker verdwijnt), op energie (pompcapaciteit niet meer voorgeschreven) en op het gebruik van chemicaliën om maar enkele zaken te noemen.

Wel verwachten we dat die voordelen – bijvoorbeeld op de factor ‘personeel’ - meer door de grotere marktpartijen benut kunnen worden, terwijl bijvoorbeeld campings, vakantieparken, sauna- en wellnesscomplexen, hotels en de kleinere zwembaden die voordelen in de bedrijfsvoering veel minder makkelijk kunnen realiseren of zelfs beter af waren met enkele oude middelenvoorschriften.

Zwembad- en verblijfsrecreatieve concerns kunnen hun personeel bijvoorbeeld mogelijk efficiënter inzetten voor het toezicht in combinatie met andere taken. Heb je de waterpolo ploeg in het water liggen dan kun je er voor kiezen om geen toezicht te hebben, maar heb je de ouderensoos in het water liggen, of is het gewoon heel druk met recreatief zwemmen, dan schaal je op. Veel MKB-bedrijven en/of bedrijven waar het zwembad geen corebusiness is, hebben vaak baden met een diepte van minder dan 1.40 meter en derhalve geen (verplicht) toezicht, maar zullen dit nu op basis van een risico-inventarisatie mogelijk wel beperkt moeten optuigen. Dit leidt dan tot een flinke kostenstijging.

Aangegeven wordt in het Sira-rapport dat juist kleine exploitanten kunnen besparen op water- en energiegebruik, door installaties beter te laten inregelen en externe kennis op dit punt in te huren. De vraag is of dit potentieel voordeel zich wel in de mate zoals het Sira-rapport beschrijft gaat voordoen. Want ondanks dat de doorspoelverplichting vervalt, is onze verwachting dat doorspoelen toch nog altijd één van de meest effectieve maatregelen zal zijn om aan de nieuwe grenswaarde te gaan voldoen van bijvoorbeeld gebonden chloor. Zo krijg je door organische vervuiling, juist meer gebonden chloor. En de vuillast van consumenten valt moeilijk te sturen wil je gastvrijheid blijven uitstralen, al zijn daar in voorlichtende sfeer (minimaal 1 minuut douchen, goede persoonlijke verzorging) en bij de inrichting van accommodaties (douches als onderdeel in de loop naar het bad) zeker nog wel verbeteringen te halen. Veel saunaexploitanten geven de verwachting dat men meer heet water (28-30 graden) moet gaan verversen, mogelijk de dubbele capaciteit van wat men nu al doet.

Enkele grotere marktpartijen werken al langer vrijwillig met de nieuwe set parameters en komen tot de conclusie dat er toch regelmatig normoverschrijdingen plaatsvinden. Het gaat dan vaak om parameters als nitraat, ureum en kaliumpermanganaat. Voor deze afwijking in de parameters is niet direct een oorzaak of oplossing te vinden, anders dan door drukte en kortstondige overbelasting van de filters na een relatief rustige periode. Omdat je straks vanuit de nieuwe ‘zwemwaterwet’ bij drie keer een overschrijding van een dergelijke parameter wel een afkeuring kunt krijgen is de verwachting dat de enige oplossing is om met vers water te soepleren. Dus zowel aan de voor- als achterkant van het proces kunnen de kosten flink oplopen.

Parameters

Over de parameters is de afgelopen jaren veel overleg gevoerd. Omdat de parameters voor 92% zorgen van de lastendruk is nog eens kritisch gekeken naar de set.

Met name de microbiologische verontreinigingen, zoals e-colibacteriën (veroorzaker van diarree), zijn een punt van aandacht in de nieuwe set parameters. Het meten van **intestinale enterococci (IE)** zou onzes inziens meer risicogestuurd gemeten moeten worden. Als exploitant kan je immers niet of nauwelijks sturen op IE (als gevolg van een fecale besmetting) en meten moet geen doel op zich zijn.

Bovendien wordt IE geneutraliseerd/onschadelijk gemaakt door chloor. Bij meting achteraf via het laboratorium, kun je er niet meer op sturen. De oorzaak is een niet te achterhalen incident geweest of juist een te verwachten incident (bijvoorbeeld peuterzwemmen). De vraag is dus of het stelselmatig meten iets gaat toevoegen. Voor Clostridia en Staphilococcus ligt dit wat anders, omdat die veel minder gevoelig zijn voor chloor.

Risicobeheermodel

De materie is lastig en ingewikkeld, zeker daar waar het zwembad niet tot de corebusiness van de bedrijfsactiviteiten behoort. Er is een risicobeheermodel Bhvz ontwikkeld in de aanloop naar de nieuwe voorschriften. Eerder zijn gesprekken gevoerd om de borging van dit ondersteunend

instrument bij de Nationale Raad Zwemveiligheid (voorheen NPZ-NRZ) onder te brengen. Graag worden we geïnformeerd hoe het staat met deze borging.

Privégebruik

Met tevredenheid stellen wij vast dat privégebruik van bassins als vast onderdeel van badinrichtingen in verhuur/logies, net als die situaties die vallen onder normaal huishoudelijk gebruik en die situaties die zijn bedoeld om ten hoogste 24 uur achtereenvolgend te functioneren (gelet op risico, kosten en handhaafbaarheid) buiten de werkingssfeer van dit besluit vallen.

Overgangsrecht

Uitgangspunt is dat de Omgevingswet in 2021 wordt ingevoerd. Rekening wordt gehouden met een overgangstermijn van twee jaar. Als tot 1 januari 2023 nog geen risico analyse of beheersplan is opgesteld, mag nog conform de parameters onder de Bhvzb gewerkt worden. Dit lijkt ons een realistische overgangstermijn.

Zwemvijvers

De term 'helofytenfilter' is wellicht wat te beperkend, gelet op de marktontwikkelingen binnen dit product. Een toevoeging 'of andere technieken op basis van (water)planten' zou wenselijk zijn om ruimte te houden voor innovatie. Sowieso is ook bij zwemvijvers de regeldruk en kosten zeer hoog. Wij dringen er sterk op aan om het lopende onderzoek van de RIVM bij bestaande natuurlijke baden af te wachten om te bezien of lastendrukvermindering mogelijk is, alvorens de voorstellen definitief te maken.

Conclusie

De stijging van de regeldruk is fors en slaat bovendien vooral neer op het kleinbedrijf (zoals kleine zwembaden) en die bedrijven, waarbij het zwembad niet tot de corebusiness behoort, zoals campings, vakantieparken, dagrecreatieve bedrijven en hotels. Bedrijven die de afgelopen jaren al tal van lastenverhogingen voor de kiezen hebben gekregen en ook de BTW-verhoging naar 9% nog in het vooruitzicht hebben.

Wij vragen ons sterk af, of deze sterke verzwaring van administratieve lasten past in de visie en lijn van voorgaande kabinetten en ook het huidige kabinet rondom administratieve lastendruk (de MKB toets). Wij vragen ons daarbij ook af, of deze regelgeving is getoetst door het Adviescollege Toetsing Regeldruk en voor zover dat nog niet is geschied, verzoeken wij met klem om die toetsing alsnog te doen plaats vinden.

Wat ons betreft dient een oplossing gevonden te worden voor de hoge, veel te hoge stijging van de lastendruk, alvorens dit besluit in zijn volle omvang kan worden doorgevoerd.

Met vriendelijke groet,

Arthur Helling
Regiomanager Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland

M: helling@recron.nl
T: (06) 53 77 89 77